

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ: ВПЛИВ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА

У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства особливого значення набуває дослідження психологічних змін, які відбуваються в процесі міжособистісної взаємодії. Найбільш вразливою і водночас динамічною групою в цьому аспекті є молодь юнацького віку [4, с. 58]. Юність — період активного пошуку себе, формування ідентичності, налагодження глибших соціальних контактів, розвитку емоційної зрілості. Водночас це етап підвищеної залежності від зовнішнього оцінювання, схильності до впливу соціальних норм, трендів і авторитетів [1, с. 132]. Усе це відбувається в умовах гіперкомунікації та цифрового середовища, яке водночас відкриває широкі можливості для соціалізації та створює низку викликів для психічного здоров'я [4, с. 60].

Цифрове середовище передбачає комунікацію в соціальних мережах, месенджерах, відеоплатформах, блогах тощо. Ці платформи не лише впливають на спосіб спілкування, а й формують нову цифрову субкультуру з власними правилами, нормами та очікуваннями. У такому середовищі особистість може презентувати себе в певному світлі, коригувати або навіть створювати альтернативне «я». Ця свобода створює ефект «цифрової маски», за якою іноді ховаються реальні емоції, потреби, переживання. Згідно з дослідженнями S. Turkle, молодь часто почувається більш впевненою у віртуальній взаємодії, аніж у реальному житті, що свідчить про трансформацію глибини міжособистісного контакту [2, с. 82].

Серед позитивних впливів цифрового середовища варто відзначити можливість підтримувати соціальні зв'язки незалежно від відстані, оперативність обміну інформацією, вільний вибір кола спілкування, зниження соціальної тривожності. Проте водночас фіксуються й негативні наслідки: зниження рівня емпатії, фрагментарність уваги, поверховість контактів, послаблення навичок реального діалогу, підвищення ризику кібербулінгу та онлайн-залежностей [3, с. 103].

Дані емпіричних досліджень студентської молоді свідчать про важливість формування емоційної компетентності, навичок асертивної комунікації та цифрової гігієни серед молоді [2, с. 114]. Отже, цифрове середовище кардинально змінює способи міжособистісної взаємодії в юнацькому віці. Воно може стати ресурсом розвитку особистості або, навпаки, чинником її соціальної ізоляції. Завдання психологів — не лише

досліджувати ці процеси, а й розробляти профілактичні та освітні програми, які сприятимуть здоровій адаптації молоді до умов цифрової комунікації.

Література

1. Панок В.І. *Вікова психологія: навч. посіб.* — К.: Академвидав, 2007. — 272 с.
2. Turkle S. *Alone Together: Why We Expect More from Technology and Less from Each Other.* — NY: Basic Books, 2011. — 162 с.
3. Карпенко О.Г. *Особливості самоактуалізації юнаків в умовах цифровізації // Юрид. вісник.* — 2021. — №4. — С. 102–106.
4. Кононенко С. *Міжособистісні стосунки в цифрову епоху: проблеми та перспективи // Психологія і суспільство.* — 2023. — №2. — С. 56–61.

УДК 159.942.5:159.923.2+159.922.8

*С.С. Олексенко, студентка гр. 101-ФДО
Науковий керівник: Л.П. Клевака, к.пед.н., доцентка
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОТЕХНІКИ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Пам'ять є однією з основних пізнавальних функцій, що формуються у ранньому дитинстві та визначають ефективність навчальної діяльності дитини. У дошкільному віці активно розвиваються всі види пам'яті: сенсорна, короткочасна, довготривала, мимовільна та довільна. Одним із ефективних способів розвитку пам'яті у дітей дошкільного віку є використання мнемотехніки – спеціальних методів і прийомів, що сприяють кращому запам'ятовуванню інформації шляхом утворення асоціацій, образів, рим тощо.

Мнемотехніка (від грец. "mneme" – пам'ять) – це система методів, які полегшують процес запам'ятовування, зберігання та відтворення інформації. У психології мнемотехніки розглядаються як інструмент розвитку довільної пам'яті, що є важливою передумовою готовності до шкільного навчання. Відомі психологи Л. Виготський, О. Леонтьєв, П. Гальперін підкреслювали значення оволодіння дитиною спеціальними прийомами пам'яті у процесі її розвитку. У дошкільному віці пам'ять має переважно наочно-образний характер, тому саме візуальні та асоціативні мнемотехнічні прийоми вважаються найбільш ефективними.

У віці 3–6 років дитина засвоює величезну кількість інформації, що потребує систематизації та закріплення. На цьому етапі формуються